

اخبار روز

افشای مشارکت نظامی واشنگتن در جنگ غزه

افسر مستعفی آژانس اطلاعات دفاعی آمریکا گفت جنگی که رژیم صهیونیستی در نوار غزه به راه انداخته بدون حمایت نامحدود آمریکا تا به امروز ادامه پیدا نمی‌کرد و سربازان آمریکایی اکنون برای دفاع از این رژیم در جنگ حضور دارند. «هریسون مان» افسر آژانس اطلاعات دفاعی آمریکا که در اعتراض به دست داشتن کشورش در نسل‌کشی فلسطینی‌ها در نوار غزه از سمتش کناره‌گیری کرد، از دروغ‌پردازی‌های کاخ سفید درباره تلاش واشنگتن برای دستیابی به آتش‌بس در این جنگ پرده برداشت. /ایسنا

حمایت بایدن از همجنس‌بازی در ارتش آمریکا

جو بایدن دیروز اعلام کرد با عفو نظامیانی که طبق قانون «منع همجنسگرایی در نیروهای مسلح» در دهه‌های گذشته محکوم شده‌اند، یک «اشتباه تاریخی» را اصلاح می‌کند. او در حمایت از هم‌جنس‌بازی در ارتش این کشور گفت که این دسته از نظامیان را که مورد «بی‌عدالتی» واقع شده‌اند، عفو می‌کند تا اطمینان حاصل کند که «فرهنگ نیروهای مسلح آمریکا منعکس‌کننده ارزش‌هایی است که آمریکا را به کشوری استثنایی تبدیل می‌کند.» /فارس

به رسمیت شناختن «موجودیت اسرائیل» شرط کسب شهروندی آلمان!

آلمان یک قانون مهم شهروندی را تصویب کرده که به صراحت از متقاضیان دریافت شهروندی این کشور می‌خواهد که «حق موجودیت اسرائیل» را تایید کنند. «نانسی فیزر» وزیر کشور آلمان گفت: «هر کسی ارزش‌های ما را به اشتراک می‌گذارد، می‌تواند سریع‌تر پاسپورت آلمانی بگیرد. سوالات جدید آزمون دریافت پاسپورت آلمانی درباره موضوعات مربوط به ضد یهود بودن، حق موجودیت اسرائیل و زندگی یهودیان در آلمان اضافه شده است.» /ایسنا

یدیעות آحارنوت: اسرائیل توان رویارویی با حزب‌الله را ندارد

رسانه صهیونیستی «یدیעות آحارنوت» در مقاله‌ای با عنوان «چگونه با حزب‌الله روبه‌رو شویم پس از اینکه ارتش ما در غزه غرق شده است»، نوشت: روزه‌روز دامنه درگیری در جبهه جنگ با حزب‌الله لبنان تشدید می‌شود. به‌نظر سناریوی درگیری شدید حتمی است. هیچ تفکری وجود ندارد که توجیه‌کننده زبانی باشد که به جبهه داخلی وارد خواهد شد. درگیری شدید، ویرانی شدیدی برای مابه‌بار خواهد آورد. /ایرنا

جو‌زپ بورل می‌رود، رئیس کمیسیون اروپا می‌ماند

چندین رسانه غربی از بروکسل، مقر اتحادیه اروپا، خبر دادند که تکلیف سران کمیسیون اروپا مشخص شد. اورسلا فن در لین برای دومین دور متوالی ریاست کمیسیون اروپا را برعهده خواهد گرفت، اما چارلز میشل رئیس شورای اروپا و جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، از منصب خود کنتر خواهند رفت. خانم کایاکالا، نخست‌وزیر استونی، جانشین بورل خواهد شد. /فارس

راه‌اندازی راهروی دیجیتال چین، روسیه و قزاقستان

سران کشورهای چین، قزاقستان و روسیه در حاشیه نشست سران کشورهای سازمان همکاری شانگهای توافقات این سه کشور را برای توسعه و اجرای پلتفرم دیجیتال یکپارچه فرامرزی اعلام می‌کنند. انتظار می‌رود راه‌اندازی این راهروی دیجیتال، به طور چشمگیری جابه‌جایی کالا‌های برون‌مرزی را ساده کند. توسعه و انتشار این پلتفرم برای شه‌ریور و مهر سال جاری برنامه‌ریزی شده و انتظار می‌رود اولین معاملات تجارت خارجی در این سامانه در ماه‌های مهر و آبان انجام شود. /ایرنا

لاوروف: جهان اسرائیل را از خطر حمله به لبنان آگاه‌کند

دربی تشدید تهدیدهای مقامات رژیم صهیونیستی علیه لبنان و حزب‌الله، وزیر امور خارجه روسیه در سخنانی درباره پیامدهای کشیده‌شدن جنگ به لبنان هشدار داد. لاوروف گفت: «ما از جامعه بین‌المللی می‌خواهیم اسرائیل را از آثار مخرب کشاندن درگیری و جنگ به لبنان آگاه‌کند. خطر گسترش درگیری به لبنان وجود دارد و جامعه جهانی باید به رویکرد فاجعه‌بار اسرائیل اعتراف کند.» /ایسنا

نخست‌وزیر هلند در برهه‌ای حساس دبیرکل ناتو شد

ائتلاف نظامی ناتو «مارک روته» نخست‌وزیر هلند، را به عنوان دبیرکل بعدی این ائتلاف برگزید. روته در برهه حساس جنگ اوکراین و همچنین انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا که در آن احتمال پیروزی ترامپ وجود دارد، مسئولیت جدید ناتو را برعهده می‌گیرد. ترامپ بارها گفته احتمالاً در صورت پیروزی درباره نقش کلیدی آمریکا در ناتو تجدیدنظر و کم‌کم به اوکراین راقطع می‌کند. /فارس

رقابت نزدیک نامزدهای انتخابات آمریکا

در حالی که کمتر از ۵ ماه به انتخابات آمریکا باقی است، میانگین نظرسنجی‌های «نیویورک‌تایمز» نشان می‌دهد که رقابتی بسیار نزدیک در سطح ملی و در ایالت‌های حساسی که عرصه منازعه‌اند، وجود دارد. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که بایدن و دونالد ترامپ هر کدام حدود ۴۶ درصد آرا را در رقابت رودرو به دست آورده‌اند. با نزدیک شدن به اولین مناظره انتخاباتی که شامگاه پنجشنبه به وقت آمریکا برگزار می‌شود، آمار این دور‌رقیب شدیداً نزدیک شده است. /ایسنا

مقامات اسرائیل: نتانیاهو نماینده مانیست

در آستانه سخنرانی بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، در کنگره آمریکا در سوم مرداد، تعدادی از مقامات پیشین و شخصیت‌های رژیم صهیونیستی از جمله «ایهود باراک» نخست‌وزیر اسبق و «تامیر پارود» رئیس اسبق موساد در پیامی سرگشاده در روزنامه نیویورک تایمز خطاب به کنگره نوشتند: دعوت از نتانیاهو اشتباهی و حشمتناک است زیرا او اسرائیلی‌ها و کابینه اسرائیل را نمایندگی نمی‌کند و این دعوت، پاداشی برای خربکاری‌ها و افتضاحات ناشی از سیاست‌های اوست. نتانیاهو با سرعت تمام، در حال بردن اسرائیل به سمت سقوط و فروپاشی است. /ایرنا

هشدارهای بین‌المللی درباره بحران غذایی در غزه

مدیر اجرایی اتحادیه بین‌المللی جمعیت‌های صلیب سرخ و هلال احمر اعلام کرد که با افزایش خطر گرسنگی و قحطی در غزه وخامت وضعیت غذایی به نقطه بحرانی رسیده است. نیاز شدیدی به اتخاذ اقدامات فوری برای ممانعت از تلفات بیشتر در غزه به دلیل گرسنگی وجود دارد. /ایسنا

میراث سیاست خارجی دولت سیزدهم که باید تداوم یابد

شرق‌گرایی، همسایه‌محوری و پیمان‌های مهم جهانی

[[عبدالباست انصاری] دولت سیزدهم به ریاست شهید رئیسی در شرایط خاص جهانی و منطقه‌ای و در حالی آغاز به‌کار کرد که برجام محوری و تنظیم روابط خارجی بر محور نزدیکی به اروپا و آمریکا بر دستگاه دیپلماسی سایه انداخته بود. در ۸سال پیش از دولت سیزدهم، کلان پروژه سیاست خارجی ایران در دو چیز خلاصه می‌شد: تنش‌زدایی با غرب و تکیه بر توافق هسته‌ای. بر همین اساس موازنه و تعادل در روابط خارجی ایران دچار خدشه جدی شده بود و دولت سیزدهم مسیر سختی برای تعادل بخشی به روابط خارجی داشت. با این حال دولت شهید رئیسی با تلاش شهید دکتر امیرعبداللهیان در راس دستگاه دیپلماسی کشور، درصدد اصلاح این مسیر برآمد و سه راهبرد: شرق‌گرایی، همسایه‌محوری و تکمیل پیوستن به پیمان‌های مهم جهانی را به‌طور جد در دستور کار قرار داد. علاوه بر آن دو رویکرد تقویت محور مقاومت و هماهنگی میدان و دیپلماسی را نیز می‌توان از نقاط برجسته سیاست خارجی این دولت برشمرد. بر این اساس این سه راهبرد را می‌توان میراث مهم سیاست خارجی سه سال اخیر دانست که حتما در جزئیات آن نقدهایی قابل طرح است اما در ضرورت تداوم یافتن اصل این راهبردهای سه گانه تردیدی وجود ندارد. بازخوانی مسیر سیاست خارجی دولت شهید رئیسی می‌تواند برای دولت چهاردهم نیز الگوبخش و راهنما باشد.

شرق‌گرایی واقع‌بینانه و مبتنی بر تحولات روابط بین‌الملل

نظام جمهوری اسلامی از ابتدای روی کارآمدن خود مبتنی بر سیاست عدم‌تعهد، از عدم وابستگی به امپریالیسم شرق و غرب سخن گفت و اصل نه شرقی نه غربی به‌عنوان یک راهبرد ثابت در نظام، مبنای روابط خارجی شد. بر همین اساس جمهوری اسلامی در تضاد گفتمانی با امپریالیسم آمریکایی و امپریالیسم شوروی قرار گرفت. اما بعد از فروپاشی شوروی، نظام درصدد استفاده از رویکرد جدید روس‌ها در برابر غرب و همین‌طور تحولات چین برآمد و حرکتی برای نزدیکی به شرق براساس توازن و روابط منصفانه شروع شد. این رویکرد در دهه‌های مختلف با شدت و ضعف ادامه داشت هر چند در دهه ۹۰به‌بسیار تضعیف شد اما شهید رئیسی در ابتدای روی کار آمدن خود درصدد احیای روابط با شرق خاصه دو قدرت چین و روسیه برآمد. تلاش برای ارتقای روابط با شرق در شرایطی که به اذعان بسیاری از اندیشکده‌های غربی، تحولات جهانی به‌ضرر غرب در حال رقم خوردن است و آمریکا به مرور در حال از دست دادن جایگاه ابرقدرتی خود است، استراتژی هوشمندانه‌ای بود. تلاش برای نهایی‌کردن تفاهمنامه ۲۵ساله با چین و تفاهمنامه جامع ۴ساله با روسیه را می‌توان در همین چارچوب ارزیابی کرد که حداقل ثمره آن حمایت قاطع این دو کشور در شورای حکام و شورای امنیت از حقانیت ایران در پرونده هسته‌ای در سال‌های اخیر بود. مجله آمریکایی معروف نشنال اینترست دو سال قبل در رابطه با سیاست شرق‌گرایی ایران نوشت: «هر دو نظام ایران و چین، ایالت متحده را دشمن خود و قدرتی حقیر می‌دانند. این دو کشور همراه با روسیه، به‌دنبال تضعیف آنچه به‌عنوان «نظم جهانی مبتنی بر قوانین به رهبری ایالات متحده» شناخته‌می‌شود هستند و از جهانی چندقطبی حمایت می‌کنند. در جهان چند قطبی مورد نظر این کشورها، چین دارای جایگاهی مهم است و همین موضوع برای کشورهای تجدیدنظرطلب همانند ایران فرصتی برای ایفای نقش بزرگ‌تر از طریق کاهش جایگاه ابرقدرتی آمریکا ایجاد می‌کند.»(۱)

همسایه‌محوری؛ بانگ‌آه اقتصادی و امنیتی

ایران در همسایگی با ۱۵کشور بزرگ با جمعیت مجموعاً بیش از ۶۰۰میلیون نفر، هزاران کیلومتر مرز آبی و خاکی، قریب ۴۰گذرگاه مرزی، اتصال به جنوب آسیا، آسیای میانه، آسیای غربی و اروپا، موقعیت جغرافیایی و ژئوپلیتیکی بسیار ارزشمندی دارد. در دهه ۹۰متأسفانه غفلت نسبی از توسعه روابط با همسایگان سبب شد علاوه‌بر کاهش صادرات به برخی کشورها و از دست‌رفتن مزایای تجاری، برخی تنش‌ها نیز در روابط با همسایگان رخ دهد. شهید رئیسی از ابتدای تبلیغات انتخاباتی خود با تأکید بر ضرورت همسایه محوری و تنظیم یکی

از راهبردهای خود در این چارچوب، تلاش گسترده‌ای برای احیا و تعمیق روابط با همسایگان در دستور کار قرار دارد. مطابق اعلام رضوانی‌فر معاون وزیر اقتصاد و رئیس‌کل گمرک ایران تجارت ایران با ۱۵همسایه خود در انتهای سال ۱۴۰۲به حدود ۶۱میلیارد دلار رسید. (۲) رقمی که در انتهای سال ۹۹در حدود ۳۶میلیارد دلار بود. (۳) این میزان، رشدی قریب ۵۹درصدی را نشان می‌دهد که از مهم‌ترین دلایل و شواهد موفقیت سیاست همسایگی جمهوری اسلامی است. علاوه بر آن تأمین امنیت منطقه در شرایط حضور پایگاه‌های پرتعداد آمریکایی با مشارکت همسایگان، عبور موفق از جنگ قره باغ، پیش بردن روند کریدور شرق-غرب در توسعه روابط با همسایگان شمال شرقی، تدبیر و مدیریت صحیح در زمان قدرت‌گیری طالبان و مواردی از این دست را می‌توان از دیگر علل موفقیت سیاست همسایگی ایران در دولت سیزدهم برشمرد.

پیوستن به پیمان‌های جهانی برای خنثی‌کردن فشار غرب

پیمان‌های جهانی با محوریت قدرت‌های نوظهور، ازجمله بریکس و شانگهای در دو دهه اخیر در حال افزایش قدرت خود و به چالش کشیدن هژمونی آمریکا بوده‌اند. تکمیل روند پیوستن ایران به پیمان شانگهای و پیوستن ایران به بریکس در دولت شهید رئیسی ازجمله مهم‌ترین تلاش‌های وی و شهید امیرعبداللهیان در چارچوب افزایش

قدرت ایران در محیط بین‌الملل و خنثی کردن فشارهای آمریکا و متحدان غربی‌اش بود. مطابق اعلام خبرگزاری روسی اسپوتنیک، گروه هفت (کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، انگلیس، آمریکا) در سال ۲۰۲۳با رکود مواجه بوده و برعکس، کشورهای